

DÉLMAGYARORSZÁG

75. évfolyam, 288. szám
1985. december. 9., hétfő

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEVED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

A pók

A pók a garázsban éldegélt. Két személyautó felett, a kátránypapír alatt, a fagerendán volt kedvenc tartózkodási helye. Régen leszokott már arról, hogy hálót szövögessen. Esténként a Lada és a kis Polski szélvédő üvegére ereszkedett, ott készen várta a vacsora. No, nem inycenségek vagy zsíros falatok, hanem egy-egy szárny, láb, fej, amit az elgázolt repkedők testéből nem sodort le ütközben a légáramlat. Egy napon aztán megunt a pók a sovány terülj-terülj, asztalkámat. Reggel a motorháztető légréseibe kapaszkodva, útra kelt. Nem bírta sokáig a kapaszkodást, hamarosan egy útszéli kőrön találta magát. Nehezen ment a hálószövés, a szél is összekuszálta a fonalakat. Három napig nem fogott egyebet két soványka szűnyognál. Akkor különösen erős szél támadt. Pókunk sem tudott sokáig a kórba kapaszkodni. A vihar felkapta, repítette, majd egy partján leejtette. Amikor kisütött végre a nap, hősünk nem akart hinni a szemének. Eddigi sovány falatjai helyett soha nem álmódott inycenségek nyúzsógtek körülötte. A szelárynykos helyen gyönyörű hálót remekelt a valamikori garázipók.

Legalább Aiszóposz óta tudjuk, hogy minden állatmésének van emberi párhuzama. Az előbbi történetben a kulcsszó a vállalkozás lehetne. Évek óta ennek a szónak hallatán mindenféle gémekek, szövetkezeti kiscsoportok, szerződéses üzemek, polgárműi társaságok, vagyis a kisvállalkozások jutnak a legfőbbünk eszébe. Pedig az alapfogalom ennél lényegesen többet jelent: minden megújulási lehetőség keresését, kisebb-nagyobb fordulatokat, beruházásokat, szervezeti módosításokat, új termékeket, megváltoztatott kereskedelempolitikát és avult dolgok leépítését a gazdálkodóegységek mindennapjaiban.

Kétségtelen tény, hogy a vállalkozások elterjedéséhez segítő szervezeti keretek is kellenek. Bizonyíték erre éppen a kisvállalkozások rendkívül gyors elterjedése. A tavalyi év legnagyobb eseménye gazdaságpolitikánkban a vállalati szervezet lényeges átalakításának elhatározása volt. Az ideit esztendő az egy évvel korábbi elhatározások megvalósításának kezdete. A kora tavaszon elsőként alakuló vállalati tanácsokra, küldöttgyűlésekre figyeltek azok a vállalatok is, ahol hónapok vagy egy év múltán volt várható csak hasonló esemény. A legnagyobb feltűnést kétségtelenül a meg nem választott igazgatók keltezték. Ev végére bebizonyosodott, hogy a gazdálkodóegységek stratégiai ügyeinek eldöntésében annak, akinek egy fontos szavazata van, legalább alapvető gazdálkodási tudnivalókkal tisztában kell lennie. A múlt héten hozták nyilvánosságra a hírt, hogy a Mezőgazdasági és Élelmezési Minisztérium iskolát szervez vállalati tanácsok részére. A jól működő, felelős új belső irányítási szervezetek sokat tehetnek azért, hogy hamarosan megnövekedjen a gazdasági számítással megalapozott vállalkozások száma.

A nagyiparban a vállalkozások elterjedésének másik indikálója lehet a kis- és középzüemek sokasodása. Ennek egyik — talán legfontosabb — módja néhány túlságosan terebélyes vállalati szervezetből a nem munkamegosztás alapján kapcsolódó egységek kiválása. A szegedi vállalatok közül sok kötődik fővárosi anyavállalathoz. Nem egynél csak adminisztratív a kapcsolat. A gyámság már felesleges, hiszen nagykorúvá értek. De míg a fiú munkája hasznos, a szorult anyagi helyzetben levő család nem könnyen engedi útjára. Január elsejétől a Szegedi Öntődének sikerült az önállóodás. Több helyen leányvállalat alakult. Ebben a formában vegyesek a tapasztalatok. A stafírungért fizetni kell. Az útjára bocsátó szülő nemegyszer annyit kér, hogy gyermeke anyagi gyarapodása majdnem kilátástalan. A szabadabb szervezeti formához nem a helyi vezetők ragaszkodnak elsősorban, a teljes kollektíva remél attól hatékonyabb munkát, jobb gazdálkodást, ha nemcsak közvetve irányíthatja sorsának alakulását. Őket a családtól ebben az érzékeny időszakban mindenképpen meg kellene kímélni. Egy hétszáz fős szegedi kollektíva ma sem érti meg: majd nyolc hónappal ezelőtti kezdeményezésére miért nem jött a mai napig válasz az Ipari Minisztériumtól, holott a jogszabály hatvan napon belüli visszajelzést ír elő.

Persze, a megújuláshoz elsősorban ötletek kellenek. Ezekben — ha megfelelő az ösztönzés — talán nem lesz hiány. A termékszerkezetet egyre inkább a hazai piac igényei és a külföldi megrendelők elvárásai alakítják. A kemény gazdasági szabályozók mellett a raktárra termelés rég a múlté. Létezik már a legtöbb szabadpiacra termelő egység nál a gyártmányok jövedelmezőségi listája. A kevésbé gazdaságos termékek gyorsabb szelekciójához elsősorban a pénz hiányzik. Nem tévedés! Egy veszteséges ágazat megszüntetése sokba kerül. Mert például a meglévő megrendeléseket még teljesíteni kell, de akkorra már csak a kevésbé ügyes kezű szakmunkások dolgoznak a gyárkapun belül.

Ma még az átalakulásokban a kelleltenél több szerepe van a véletlennek. Pedig a gazdaságban megengedhetetlen, hogy akár egy százezeres termelési értékű kis üzemet is csak a jó szél vigyen a kóróról az igazi életteret kínáló vízpartra.

Böle István

Országos FEB-ülés Szegeden

Szombaton Hegyi András, országos elnök vezetésével soros ülést tartotta a Bölcsészettudományi Karok Felvételeket Előkészítő Bizottsága. A munkás-paraszt származású középiskolai tanulók egyetemi továbbtanulását támogató mozgalom budapesti, debreceni, pécsi és szegedi vezetőinek tanácskozásán megállapították, hogy a FEB-munka az elmúlt közel másfél évtizedben szervesen illeszkedett az egyetemek, főiskolák tevékenységébe, miközben nem szorult háttérbe annak önkéntes, társadalmi jellege.

A FEB ma már az ország valamennyi középiskolájára kiterjedő, színvonalas, a tantervi és tananyagváltoztatásokat megfelelően követő előkészítő munka. Lendületének és eredményes működésének további biztosítása — amelyre még bizonyára hosszabb ideig szükség lesz —, csak úgy lehetséges, ha a hallgatói és tanári összetevékenységre épülő társadalmi mozzanatok mellett az egyetemi politikai-állami vezetés, illetve a szaktanszékek segítő együttműködését magas színvonalon lehet megteremteni.

A résztvevők megállapodtak továbbá abban, hogy szélesítik a bejáró tanfolyamok rendszerét. A levelezés vagy konzultációk előtt bemutatkozó táborba hívják be a középiskolásokat. Kinyilvánították szándékukat, hogy fokozott mértékben támaszkodnak a középfokú oktatási intézmények pedagógusaira. Kérték a tanácskozáson is részt vevő irányító szerveket, hogy az újabb tantervi korrekcióknál vegyék figyelembe a FEB-ek tapasztalatait is.

A KISZ Csongrád Megyei Politikai Képzési Központjában megrendezett konferencián végül a FEB-elnörök és a KISZ-titkárok adták számot az oktatótáborokban végzett munkáról.

Visszatért Falstaff

Verdi Falstaffja és Nicolai operája. A windsori vig nök, Gregor József parádés alakításával voltak emlékeztetések a szegedi színikultúrában. Péntek estétől prózai változatban is megérkezett Falstaff, Király Leventével, ő játszotta ugyanis ezt a szerepet a legfrissebb kisszínházi előadásban, melyet Shakespeare IV. Henrikjéből rendezett Sándor János. Képünkön: Király Levente és balról — Szirmai Péter, mint walesi herceg. (A bemutatóról kritikánk lapunk 5. oldalán.)

Tartson tovább barátságuk!

Legenda a (rókusi) nyúlpaprikásról

A késő délutáni szürkületben a tizemeletes sziluetttje látszik. Csupán néhány ablakból világlik fény. Persze, mindenki lenn van már az alagsorban. Benn a lépcsőházban nagy zsvaj, tolongás. Egy férfi filmfelvevőjét magasra tartva utat kér, szeretne bejutni a szarítóba ő is, ahonnan mikrofon erősitette hang szólóngat nevet. Csinos fiatalasszonyok izgatottan futkosnak, most nincs idő liftre várni, ha csak nem a nyolcadikra kellene feljutni papir zsebkendőért, szalvétáért...

Mikulás az alagsorban

Újlaki Lászlóné azért néhány szóra megáll a lépcsőfordulón:

— Lassan két éve, hogy ideköltöztünk. Nem is gondoltuk, ilyen jól sikerül összebarátkoznunk. Mert hát nem szokás ekkora házakban ajtót nyitni a másikra. Tudja, milyenek az emberek! Manapság csak a bajban keresik egymást. Hatvan lakás van az épületben, együtt laktuk be. Mennyi baj volt, nem is sorolom! De a házmesterünk a sarkára állt. Előbb-utóbb minden megoldódott. Különben neki köszönhetjük ezt a mai délutánt, estét is. Nem hiszem, hogy van párja Szegeden.

A nagy tolongásban is észrevenni jeleket, amelyek a dologértő házfelügyelőt dicsérik. Lábtörő a főbejárat előtt, biztonságból másik a házban. A barna-fehér kockakövezet fénylik, tiszták az ajtók, a falak. A liftgombokkal egy magasságban hamutartó, nem konzervdobozból, alumíniumból. Ötletes fali rács — ami szinte minden lépcsőházban található — praktikus tanácsok a lakóknak. Például telefonszámok meghibásodás esetére, a jakbérfizetések időpontjai, mintegy emlékeztetőül. Hirdetések. Jó pár lépcsőháza benéztem, s a legtöbb helyen üresen diszelegtek a falak. Végre néhány percre Erzsike is előkerült, legalább, hogy bemutatkozzon:

— Cseh Lajosné vagyok. Tavaly is rendeztünk a fér-

jemmel Mikulás-napot, gondoltuk, idén is örömmel fogadják a lakótársak. Szombatra tettük, így legalább mindenki el tud jönni. Most nem oly régen mentek el a szerelők. Képzelve, a biciklitárolóban ömlött a víz. Így nem maradhattunk. Vasárnapra elazott volna minden. Véglegesen nem tudták kijavítani a csapot, ki kell ásni a vízőrat. Annyit legalább elértünk, hogy most csak csöpög. Majd hétfőn újra jönnek, azt ígérték. A biztonság kedvéért slagot kötöttünk a csapra, ha netán újra megindul a víz, kint ázson a föld.

— Mi lesz még ezen a szombaton?

— Remélem, már csak jó történet velünk, ahogy elterveztük. A gyerekek megkapják a csomagokat, utána mesefilmet nézhetnek. Hívunk egy bűvészt, hat órára ideér, azt ígerte. Aztán lefektetjük a kicsiket, aki tud, az visszajön. Rendeltünk süteményt, vettünk sört, elbeszélgetünk egy kicsit. Ne haragudjon, muszáj fölmenem megmosdatni a kislányt, csupa csokoládé lett a keze, az arca.

Egy falat mindenkinek

A kis szöske kajánul mosolyog, felő, még néhány pillanatot, és szép rózsaszínű ruhácskáját is összemazsolja. Kár lenne érte. Valaki szól, ha érdekeset akarok látni, menjek a ház mögötti porolóhoz. Elég váratlan látvány fogad. Megnyüzött nyuszi lóg a fakorláról. Gumikesztyűs fiatalember, Gyarmati Gábor — ő az egyetlen, aki még csizmáz, munkaruhában készül az estére — nagy szakértelemmel adjusztálja a szegény jószágot.

— Álljon szélirányba, ha nem bírja a belsőség szagát, meg egy kicsit messzebb, nehogy a ruhájára fröccsenjen a vér.

— Csak nem a vacsoránakvalót készíti?

— De igen. Mindjárt kész lesz már. Viszem föl, mire a gyerekek elalszanak, megfő a paprikásom is. Egy falat mindenkinek jut biztosan belőle.

— Honnan költözték ide?

— Mi a garzonból jöttünk. Ott nem volt szokás ilyeneket csinálni. Élte mindenki a maga életét. Még a szomszédom nevét sem tudtam. Csak csodálkoznak a munkahelyemen, amikor mesélek a házunkról. Nyáron például szalonnát sütöttünk közösen, pörkölttel is próbálkoztunk. Néhányan összefogtak, mindig azok, akik éppen ráérték. Szerintem ez a természetes. Csak hogy éppen fordítva csinálja mindenki. S a mi szokásunk lett kirívó. Nehogy azt higgye, kötelező mindenkivel jöbän lenni, mi sem vagyunk egyformák, csak hasonlóak. Legfőbbünk fiatal, a gyerekek kicsik. Nem tudunk eljáráni szórakozni, meg sem tudnánk fizetni. Szerencsénkre a Cseh házaspár összefogja a lakókat, törődnek mindenkivel. Szép lassan összevegytünk, jó kis közösségünk lett. A szomszéd házakból is járnak közénk, irigyelnek bennünket, hogy milyen jó nekünk.

Fogadóóra — bármikor

Mitől jó? A titkot még szeretném megtudni Erzsike-től. Parányi konyhájában kávéval, kólával kínál, s közben mesél:

— Nincs ebben semmi ördögösség. Dolgozni kell. Ha az emberek látják, végzem a munkám becsülettel, tiszteletet adnak cserébe. Naponta takarítok, nem tudom a rendtelenséget. Nekem nincs fogadóóráim, bármikor jöhetnek hozzám. Azért vagyok, hogy gonddozzam, vigyázzam a házat, úgy érzem, a lakókat is. Együtt vagyunk, el kell viselnünk egymást, miért ne lehetne barátságban élni? Ahogy idekerültünk, rögtön bekopogtattam mindenkihez, bemutatkozni. Talán kedvet kaptak a többiek is. Követték példámat. Azt hiszem, elkezdni nehéz, aztán már könnyen, szinte magától megy a dolog. S látja, a mi iratlan törvényünk nem nyűg senkinek.

A házigazda terveiről beszél:

— Amint kitavaszodik, hoztatjuk a földet, parkosítunk a ház körül. Idén nyáron is nyakig ért a gaz, alig bírtam lekasálni. Szeretnék padokat, játszóteret a gyerekeknek. Meglátja, a környékünk is milyen szép lesz! A pályához nem ragaszkodunk, az iskolában jövőre is biztosan elnézik, hogy az apukák ott rúgják a bőrt.

Hát csak teljesüljön a Rókusi körút 25. számú ház lakóinak vágya, csak tartson tovább barátságuk!

Mag Edit

